

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

A.H.K. van Viegen (PvdD), E. Rozenberg (D66), D. van Woerden (CU),
L. van Aelst (SP), A. Negash (PvdA-GL), T. Beeloo (VOLT)
(d.d. 2 oktober 2023)

Nummer
4004

Onderwerp
Brand AVR Rotterdam

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Bij de AVR in Rotterdam heeft een grote brand gewoed waarbij er giftige en gevaarlijke stoffen, waaronder dioxine zijn vrijgekomen. In een groot gebied rondom de afvalverwerkingsfabriek, waaronder delen van Vlaardingen, Maassluis en Midden-Delfland, zijn bodem en water vervuild. Er zijn inmiddels (preventieve) maatregelen getroffen als het binnen houden van vee en kippen, en het niet eten van eieren, en het goed wassen van moestuingroenten- en fruit voor gebruik.

Gedeputeerde Staten zijn het Wabo1 bevoegd gezag voor deze inrichting

Dank aan het provinciebestuur voor de brieven: kenmerk: PZH-2023-840733814 en PZH-2023-840863632, waarin Provinciale Staten worden geïnformeerd over de gevolgen van deze brand.

Naar aanleiding van deze toelichting leggen de Partij voor de Dieren, D66, ChristenUnie, SP, PvdA/GL en VOLT de volgende vragen aan u voor.

1. *Kunt u aangeven of de oorzaak van de brand bekend is en zo ja, wat de oorzaak is geweest?*

Antwoord

De oorzaak is nog niet bekend. Dat wordt onderzocht door de verzekeraar van het bedrijf in samenwerking met het bedrijf. DCMR-milieudienst Rijnmond (hierna DCMR) heeft namens Gedeputeerde Staten (GS) aan de AVR de verplichting opgelegd om een onderzoeksrapport over de oorzaak van de brand te overleggen.

2. *Had deze brand voorkomen kunnen worden? Kunt u dit nader toelichten?*

Antwoord

Het onderzoek naar de oorzaak van de brand loopt nog (zie beantwoording vraag 1). Zolang de oorzaak nog niet bekend is, kan er nog geen uitspraak worden gedaan over de vermijdbaarheid van het incident.

3. *Wat gaat u doen om een dergelijk ongeluk in de toekomst te voorkomen?*

Antwoord

DCMR heeft in mandaat namens GS de AVR de verplichting opgelegd om naast het onderzoek naar de oorzaak ook te komen met mogelijke acties om vergelijkbare incidenten in de toekomst te voorkomen.

4. De DCMR houdt namens de provincie toezicht op IPPC bedrijven, waaronder AVR, om te verzekeren dat deze bedrijven aan de milieuwetgeving voldoen. Deze wetgeving is erop ingesteld dat dergelijke ongelukken niet gebeuren. Uit uw informatie bleek dat AVR al onder verscherpt toezicht staat.
- a) Hoe vaak is er de afgelopen 2 jaar toezicht gehouden bij AVR?
- b) Welke overtredingen zijn er tijdens deze controles geconstateerd?
- c) Op welke wijze is DCMR hiermee omgegaan?

Antwoord

De AVR staat niet onder verscherpt toezicht, maar heeft vanwege incidenten wel intensiever toezicht gehad in 2023. Over een tweetal incidenten die zich hebben voorgedaan bij de AVR, hebben wij u op 22 februari 2023 per brief geïnformeerd.¹

Op grond van de provinciale nota VTH wordt bij de AVR tenminste éénmaal per jaar in het kader van het Brzo² een controle uitgevoerd en tenminste éénmaal per jaar een Wabo³-controle uitgevoerd. Gezien de omvang van het bedrijf kan het voorkomen dat deze controle wordt opgeknipt in deel- of aspectcontroles. Dit zijn de zogenaamde preventieve controles. Indien er aanleiding toe is, omdat er bijvoorbeeld een overtreding is geconstateerd of er sprake is van een incident, volgen er repressieve controles.

a) Aantal toezichtsmomenten in de afgelopen 2 jaar bij AVR

Type toezicht	Toezichtsmomenten per jaar		
	2022	2023	Eindtotaal
BRZO inspectie	1	*	1
Toeziht preventief – Aspectcontrole	1	2	3
Toeziht preventief – Deelcontrole	1	1	2
Toeziht preventief - Integrale controle	1	1	2
Toeziht repressief - Administratieve controle	1	1	2
Toeziht repressief – hercontrole	3		3
Toeziht repressief – Milieupiket		2	2
Toeziht repressief – sanctiecontrole	2	2	4
Toeziht repressief – Voorvalafhandeling		6	6
Eindtotaal	10	15	25

*inspectie stond ingepland op een datum na het incident. Een aangepaste inspectie vindt in november plaats.

b) Aantal geconstateerde overtredingen per jaar

Thema	Aantal per jaar	
	2022	2023
Emissie	4	
Geur		6
Veiligheid	3	
Totaal	7	6

- c) DCMR heeft de overtredingen conform de nota VTH en volgens de landelijke handhavingsstrategie op basis van de ernst van de overtreding en het gedrag van de overtreder ingedeeld in de sanctiematrix en opgevolgd met de bijbehorende maatregel.

¹ Lid GS-brief gedeputeerden Stolk en Zevenbergen – Dioxine overschrijding en kwik-incident AVR – kenmerk PZH-2023-827258807 -

<https://pzh.notubiz.nl/document/12450272/1#search=%22AVR%22>

² Besluit Risico Zware Ongevallen (BRZO)

³ Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Meer informatie over de opgelegde bestuurlijke sancties en de meest recente vergunningen is te vinden op het bedrijfsdossier van de AVR op de website van DCMR: <https://www.dcmr.nl/voor-bedrijven/bedrijven/avr-afvalverwerking-by>

5. *Het RIVM doet momenteel onderzoek naar de gevolgen van de vrijgekomen schadelijke stoffen. Wat zijn de gevolgen voor de gezondheid van mens, dier en natuur van de nu wijd verspreide dioxine?*

Antwoord

De Milieu Ongevallendienst (MO) van het RIVM is op verzoek van de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (VRR) direct na de brand een onderzoek gestart naar de aanwezigheid en verspreiding van dioxine in de omgeving. Door de MO is geconstateerd dat er in een specifiek gebied sprake was van een dioxinegehalte boven de norm.

De GGD Rotterdam-Rijnmond en GGD Haaglanden hebben vervolgens direct samen met de VRR en betrokken gemeenten de inwoners, bedrijven en ketenpartners, waaronder de Waterschappen, geadviseerd. Via de websites van de GGD was en is het advies en informatie te vinden over dioxine, gezondheid en hoe te handelen.⁴ Voor aanvullende vragen konden de inwoners en bedrijven in de getroffen gebieden ook telefonische contact opnemen met de GGD Rotterdam-Rijnmond en GGD Haaglanden.

De VRR en de GGD zijn verantwoordelijk voor het onderzoeken van en de communicatie over de verspreiding en de mogelijke gevolgen van de vrijgekomen schadelijke stoffen voor de gezondheid. Wij hebben de DCMR gevraagd om de VRR, GGD en gemeenten, indien nodig, te voorzien van de bij hun beschikbare informatie voor het uitvoeren van dit onderzoek en de communicatie hierover.

6. *Worden de melk en het vlees, en mogelijk andere producten uit dat gebied gecontroleerd op de aanwezigheid van dioxine?*

Antwoord

Bedrijven die melk, vlees en andere consumentenproducten produceren zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor veilige en betrouwbare voedingsmiddelen. De Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA) controleert of producenten, handelaren en verkopers zich houden aan de wettelijke regels voor voedsel, voedselveiligheid en dierenwelzijn.

Voor vragen over consumptie of gebruik van producten uit eigen tuin in de getroffen regio, kunnen inwoners terecht bij de GGD Rotterdam-Rijnmond en GGD Haaglanden.

7. *En specifiek: Welke mogelijke gezondheidsrisico's kunnen koeien lopen wanneer zij grazen in de nabije omgeving en water uit sloten drinken?*

Antwoord

Zie beantwoording vraag 5.

8. *Wat zijn de gevolgen voor de waterkwaliteit van het getroffen gebied?*

Antwoord

Zie beantwoording vraag 5.

⁴ <https://www.ggdrotterdamrijnmond.nl/nieuws/dioxine-vrijgekomen-na-br/> en <https://www.ggahaaglanden.nl/onderwerp/veelgestelde-vragen-dioxine-na-brand/>

9. *Wat zijn de gevolgen voor de bodemkwaliteit in het getroffen gebied?*

Antwoord

Zie beantwoording vraag 5.

10. *Zijn GS het eens dat er veel erg gevaarlijke en giftige stoffen en processen in de Rotterdamse haven, vlakbij dicht bewoonde gebieden en waardevolle natuurgebieden zijn en dat dit gevaarlijke situaties kan opleveren voor mens, dier, en de natuur?*

Antwoord

In het Haven Industrieel complex (HIC) zijn bedrijven gevestigd die zich bezighouden met de opslag, productie en verwerking van gevaarlijke stoffen. Het provinciale- en rijksbeleid zet zich in om het risico van bedrijven die werken met gevaarlijke stoffen zo laag mogelijk te houden, zowel in de vergunningverlening als in de ruimtelijke ordening. Dit wil zeggen dat er wordt gekeken naar de kans op een incident en de mogelijke gevolgen van een incident. In combinatie zijn de kans en gevolgen de basis voor het bij rijkswetgeving vastgestelde plaatsgebonden risico 10^{-6} (PR10-6)⁵.

Rondom het HIC is conform provinciaal beleid een veiligheidscontour (art. 14 BEVI) vastgesteld. De veiligheidscontour zorgt ervoor dat de individuele PR10-6 contouren van bedrijven niet buiten de veiligheidscontour mogen komen. De kans op overlijden buiten de veiligheidscontour als gevolg van een incident bij één van de bedrijven binnen het HIC is dus altijd minder dan 1 op de miljoen jaar. De kans op overlijden als gevolg van een incident met gevaarlijke stoffen van de 1 op de miljoen wordt door de wetgever als acceptabel beoordeeld.

Als het gaat om het beschermen van grote groepen mensen (10, 100, 1000 personen), zoals in stedelijk gebied, wordt een lagere kans door middel van het groepsrisico gehanteerd. Bij incidenten is daarmee de kans op grote groepen slachtoffers nog kleiner. Er wordt gestreefd naar een groepsrisico onder de refererende waarde (oriëntatiewaarde), maar deze waarde is geen harde wettelijk grens. Gemeenten moeten bij ruimtelijke ontwikkelingen afwegen hoe de veiligheid voor de inwoners wordt geborgd. Hoe hoger het groepsrisico, hoe hoger de eisen zijn die aan deze afweging worden gesteld.

11. *Welke maatregelen worden getroffen door AVR om meer circulair te worden, zodat afvalverbranding kan worden afgebouwd en welke inspanningen verricht u richting dit bedrijf?*

Antwoord

De AVR verwerkt op al haar vestigingen in Nederland gezamenlijk jaarlijks ongeveer 1,7 miljoen ton afval afkomstig van huishoudens en bedrijven. AVR verwerkt uitsluitend reststromen waarvoor in de vigerende nationale beleidskaders voor afval, het Landelijk Afval Beheerplan (LAP3), verbranding de aangewezen verwerkingstechniek is. Omgevingsdienst DCMR ziet hier namens de provincie op toe. Op de locatie AVR Rozenburg worden vanuit het aangeboden huishoudelijke afval een aantal reststromen afgescheiden en gerecycled.

- Ongeveer 10 procent van het aangeboden huishoudelijk restafval bestaat uit plastics en drankkartons en ongeveer 2 procent uit metaal. Sinds 2019 wint het bedrijf met een zogenoemde nascheidingsinstallatie plastics, metalen en drankkarton (PMD) uit huishoudelijk afval terug voordat het de verbrandingsoven ingaat. Deze materialen worden na verdere verwerking ingezet als secundaire grondstof ter vervanging van primaire grondstoffen.

⁵ De PR10-6 geeft de kans per jaar dat een persoon, die zich continu en onbeschermd op een bepaalde plaats bevindt, overlijdt als direct gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen bij een risicovolle activiteit. Binnen de PR10-6 mogen geen kwetsbare gebouwen gerealiseerd worden.

- Na verbranding blijft een restproduct over, bodemas. AVR haalt ook hier zoveel mogelijk metaal uit. De resterende bodemassen worden conform de *Greendeal Bodemassen* opgewerkt tot bouw materiaal voor onder meer wegen.

De AVR is actief aan het eind van de afvalketen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inzameling en scheiding van afval van huishoudens.

Met betrekking tot bedrijfsafval zijn GS het bevoegd gezag voor de milieuvergunning van ongeveer 350 industriële bedrijven. In de vergunningen van deze bedrijven nemen we voorschriften op ten aanzien van afvalpreventie en het zo hoogwaardig mogelijk benutten van reststromen om de hoeveelheid bedrijfsafval te verminderen.

In dit stadium van de transitie kunnen we nog niet zonder afvalverbranding. Vanuit het EU-beleid rond circulariteit is een koers ingezet - circulair ontwerp van producten, repareerbaarheid, recycleerbaarheid - die het ontstaan van afval in de toekomst drastisch moet verminderen. Er is een EU-verordening voor plastic verpakkingen in de maak waarin bijvoorbeeld is opgenomen dat alle verpakkingen in 2030 volledig recyclebaar moeten zijn. Ook overweegt de EU een brede verplichting voor het toepassen van recycleaat in producten. Als provincie steunen we dit beleid en streven we waar mogelijk naar oplossingen voor in de keten zoals preventie en circulair ontwerp van producten en verpakkingen.

Het Rijk werkt aan een Circulair Materialen Plan (CMP) als opvolger voor het huidige LAP3. Dit om de reikwijdte van dit beleidskader zodanig uit te breiden, dat er het meer sturingsmogelijkheden geeft op de hogere treden van de afvalhiërarchie die van belang zijn voor een circulaire economie.

12. *Over de milieueffectrapportage voor de uitbreiding van een verbrandingsoven van AVR is in 2006 bezwaar ingediend. Deels doordat het bezwaar te laat was ingediend en deels omdat de ovens geplaatst waren voordat nieuwere wetgeving van kracht ging, zijn de bezwaren ongegrond gevonden door de Raad van State.⁶ De appellanten maakten zich onder andere zorgen over de uitstoot van giftige stoffen. Heeft deze brand iets te maken met deze verbrandingsovens en/of de zorgen geuit in de brief van de appellanten? Kunnen wij deze brief en bij de beantwoording ontvangen? Kunt u dit nader toelichten?*

Antwoord

De installatie waarnaar wordt gerefereerd is nooit gerealiseerd. De vergunning voor dit bedrijfsonderdeel is op 1 januari 2010 vervallen op grond van voorschrift B1.1.6 uit de revisievergunning uit 2004 van de AVR.⁷

⁶ <https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/@2584/200409233-1/>

⁷ Deze revisievergunning (milieu) is te vinden op het bedrijfsdossier van de AVR op de website van DCMR: <https://dcmr.gisinternet.nl/?pop=blank&fid=5531547>

